

Time : 2.30

Marks: 75

N.B:1) Figures to the right indicate full marks

2) Working Notes to form a part of your answer.

3) All Questions are Compulsory.

Q1) A) Select the correct option (**Any eight**)

(8)

1. The fictitious debit balances are to be transferred to _____ Account.
  - a) internal reconstruction
  - b) security premium
  - c) share capital
  - d) Capital Reduction
2. Dividend on Equity shares accrues on the date of _____.
  - a) due date
  - b) last date of the year
  - c) declaration
  - d) fixed date
3. Unethical behaviour can _____ the company.
  - a) Cost
  - b) help
  - c) defame
  - d) benefit
4. Ethics education can check _____ reporting.
  - a) Unethical
  - b) Ethical
  - c) legal
  - d) social
5. The amount of debtors due for more than _____ months is to be shown separately.
  - a) three
  - b) five
  - c) six
  - d) ten
6. The Capital reduction means reduction in _____ value of shares.
  - a) authorized capital
  - b) Called up capital
  - c) Uncalled capital
  - d) paid-up capital
7. The brokerage and stamp duty paid at the time of purchase is _____.
  - a) added to cost
  - b) ignored
  - c) deducted from cost
  - d) not recorded in Books of accounts

8. Immovable properties held for companies' operation is to be shown as _____.
  - a) investments
  - b) current liabilities
  - c) current assets
  - d) fixed assets
9. The excess of purchase consideration over net asset is called as _____.
  - a. capital reserve
  - b. security premium
  - c. profit
  - d. goodwill
10. Goodwill or capital reserve can arise under _____ method of accounting.
  - a) purchase
  - b) merger
  - c) pooling of interest
  - d) acquisition

Q1) B) State whether the statements are True or False (Any seven) (7)

- 1) As per AS-14 there are two types of Amalgamation.
- 2) In Merger method of Amalgamation shareholders holding 90% equity shares are same in both the companies.
- 3) Pooling of Interest method is applicable in case of amalgamation is in the nature of merger.
- 4) Internal Reconstruction takes place when financial position of the company is very good.
- 5) A Company cannot reduce its share capital unless it is authorized by its Articles of Association.
- 6) Long term Investments should be carried in the financial statements at cost.
- 7) Licenses and franchise is a Tangible fixed asset.
- 8) Capital Advances should be disclosed under the head Capital Work in Progress.
- 9) Cheques & Drafts on hand are required to be disclosed under the head cash and cash equivalents.
- 10) IFRS enhances uniformity in the Accounting Principles.

Q2) Following is the trial balance of M/S Welfare Ltd as on 31st March 2020 (15)

Trial Balance as on 31.03.2020

Particulars	Debit Rs	Particulars	Credit Rs
Stock at cost	250000	8500 equity shares of Rs 100 each fully paid up	850000
Net Block of fixed asset	615000	Creditors for goods	105500
Debtors (unsecured and good)	200000	General reserve	35000
Cash in hand	30000	10% Bank loan	172000
Bank balance	210000	Tax Provision	9500
Preliminary expenses	12000	Net Profit for the current year	120000
Bills receivable	25000	Public deposits	50000
Investment (Cost)	50000	Profit & Loss appropriation (Opening balance)	60000

Advance tax	10000		
Total	1402000	Total	1402000

Additional Information.

- 1) Out of the total debtors Rs 25000 debtors due for more than six month
- 2) Bank loan is secured against the Stock of goods
- 3) Market value of the investment is Rs. 85000 and the face value is Rs.40000
- 4) Transfer During the year Rs.15000 to general reserve
- 5) The director of the company declared 8% dividend on equity share capital
- 6) Bank balance represents balance with Bank of Maharashtra

You are asked to prepare Profit & Loss Appropriation account for the year ended 31 March 2020 and Balance sheet as on same date in vertical format as per the schedule III requirements of the Companies Act.

OR

Q2 Mr. Siddhant holds as on 1st April 2021 Rs. 1,50,000, 10% Debentures as Investment. Cost price of the Debentures is Rs. 1,56,000. The interest is payable half yearly on 30th June and 31st December every year. The following transactions took place during the year ended 31st March 2022.

01/05/2021: Purchased 10% Debentures having face value of Rs. 60,000 @Rs.98 cum Interest.

01/08/2021: Sold the 10% Debentures having face value of Rs. 72,000 @ Rs.97 cum interest.

01/11/2021: Mr. Siddhant Purchased 10% Debentures having face value Rs. 90,000 @ Rs. 102 ex interest.

01/02/2022: Mr. Siddhant Sold 10% Debentures @Rs. 104 ex Interest. The face value of Debentures sold is Rs. 48,000.

Prepare Investment account in the books of Mr. Siddhant (Apply AS-13). The market price of the Investment is Rs. 1,80,400 on 31st March 2022. Investments are to be valued at cost or market price whichever is lower. (15)

Q.3 Savita Ltd. and Kavita Ltd. agreed to amalgamate and form a new company namely Sarita Ltd. which will take over all the assets and liabilities of both the companies. Followings are the Balance Sheets of Savita Ltd. and Kavita Ltd. as on 31st March, 2022. (15)

Balance Sheets as on 31st March, 2022

Liabilities	Savita Ltd.	Kavita Ltd.	Assets	Savita Ltd.	Kavita Ltd.
Equity Shares of ₹ 10 each fully paid	5,00,000	3,00,000	Plant and Machinery	7,00,000	6,00,000
6% Preference Shares of ₹100 each, fully paid		4,00,000	Stock	1,65,000	50,000
			Debtors	1,00,000	40,000
Profit and Loss A/c	4,00,000		Profit and Loss A/c	--	1,20,000
Statutory Reserve	15,000		Bank	35000	60,000

9% Debentures of ₹ 100 each	--	1,00,000			
Creditors	85,000	70,000			
Total	<u>10,00,000</u>	<u>87,0000</u>	Total	<u>10,00,000</u>	<u>8,70,000</u>

Terms of Amalgamation:

a) In case of Savita Ltd.:

Assets and Liabilities are to be taken over at book values. For every 5 equity shares in Savita Ltd., 6 equity shares of ₹ 10 each in Sarita Ltd. shall be issued at 10% premium.

b) In case of Kavita Ltd.:

1. 6% Preference shareholders of Kavita Ltd. would be allotted 4, 7% Preference shares of ₹ 100 each in Sarita Ltd. for every 5, 6% Preference shares in Kavita Ltd.
2. 9% Debenture holders would be discharged at par by issue of an equal number of 10% Debentures of ₹ 100 each in Sarita Ltd. at par.
3. Plant and Machinery and stock shall be appreciated by 10%.
4. Balance of purchase consideration would be discharged by issue of equity shares of ₹ 10 each in Sarita Ltd. issued at par.
5. Sundry Debtors of Kavita Ltd. include ₹ 6,000 due from Savita Ltd.

You are required to: a) Compute Purchase Consideration
b) Give necessary Journal Entries in the books of Sarita Ltd.

OR

Q3) A) On 1st April 2021 Mrs. Sonali had 1,000 Equity Shares of Rs. 100 each in Janhavi Ltd; at a cost of Rs. 16,000. (8)

On 15th July 2021 he acquired 400 more shares in the same company for Rs. 8,000.

On 31st July 2021 he further acquired 600 more shares at Rs. 20 per share.

On 10th August 2021 Janhavi Ltd; announced bonus shares to the equity shareholders in the ratio of one bonus share for every two shares held on 5th August 2021.

On 31st August 2021 Janhavi Ltd; declared the dividend @ Rs. 5 per share for the year ending 31st March 2021.

Prepare Investment account in the books of Mrs. Sonali for the year ended 31st March 2022.

Q. 3 (B) The summary Balance sheet of Ram Ltd. as on 31st March 2021 was as under. (07)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
<u>Authorised Capital</u>		Fixed Assets (Cost)	7,15,000
5,000 shares of Rs. 100 each	<u>5,00,000</u>	Stock-in-trade	40,000
<u>Issued Capital</u>		Sundry Debtors	15,000
4,000 shares of Rs. 100 each	4,00,000	Investments	8,500
Debentures	6,90,000	Cash at Bank	6,500
Unsecured Creditors	2,30,000	Profit and Loss Account	5,35,000
	13,20,000		13,20,000

The following scheme of reconstruction has been agreed upon by all the concern parties and was approved by the court.

1. The Equity shareholders have reduced their claims by Rs. 95 per share.
2. The Debenture holders have agreed to reduced their claim by 50% on a condition that the remaining to be settled by issue of 8% Preference shares of Rs. 100 each.
3. The unsecured creditors ready to forego 20% of their dues in exchange for ordinary shares of the same amount.
4. The assets are to be reduced as follows.
 Fixed Assets .....Rs. 6,00,000
 Stock-in -trade..... Rs. 25,000
 Debtors .....Rs. 10,000
 Investments ..... Rs. 3,500

Pass journal entries assuming that the above scheme has been duly implemented.

Q4) Following is the trial balance of M/S FB Ltd. as On 31st March 2020

Debit	Rs	Credit	Rs
Fixed asset at cost	3600000	40,000 equity shares of Rs. 100 each	4000000
Investment SBI in mutual funds	500000	(issued and called up)	
Stock as on 31st March 2020		Loan from IDBI Bank	500000
Raw material 80000		Profit and loss account credit balance	120000
Work in progress 100000			
Finished goods 50000	230000	General Reserve	80000
Debtors	84000	Sundry creditors	50000
Bills receivables	58600	Bills payable	21000
Cash in hand	30000	Provision for tax	32000
Bank balance	35000	Customer Advance	20000
Draft on hand	11400	Provision for employee benefit	50000
Advance tax	24000	Provision for depreciation	300000
Patents	200000		
Calls in arrears	400000		
Total	5173000	Total	5173000

Additional information.

1. Face value of the investment was Rs.490000 and its market value was Rs.550000

2. The authorized share capital of the company is divided into 80000 equity shares of Rs.100 each
3. Loan from IDBI is secured against fixed asset of the company
4. bills receivable includes dishonoured bill Rs 3600
5. Bank balance indicates balance with Syndicate Bank.

On the basis of trial balance and additional information you are asked to prepare vertical balance sheet as on 31 march 2020 as per the schedule III requirement of the Companies Act

OR

Q.4 a) Following is the Balance Sheet of Vikas Ltd.

[08]

Balance Sheet as on 31st March, 2022

Liabilities	₹	Assets	₹
Issued and Paid-up Equity Share Capital	4,00,000	Intangible Assets	70,000
Statutory Reserve (to be maintained for 3 more years)	25,000	Fixed Assets	4,50,000
Debentures	1,50,000	Current Assets	80,000
Creditors	75,000	Profit & Loss A/c	50,000
Total	<u>6,50,000</u>	Total	<u>6,50,000</u>

Vishal Ltd. agreed to absorb Vikas Ltd. on the following terms:

1. Vishal Ltd. agreed to take over all the assets and liabilities.
2. The fixed assets of Vikas Ltd. are appreciated by ₹ 25,000.
3. 25% purchase price is to be paid in cash and the balance in shares which are issued at the market price.
4. Liquidation expenses amounted to ₹ 30,000 agreed to be paid by Vikas Ltd.
5. Market value of share of ₹ 10 each of Vishal Ltd. is ₹ 12 per share.
6. Debentures of Vikas Ltd. were paid.
7. The amalgamation is in the nature of purchase.

You are required to show:

- a) Purchase consideration
- b) Opening entries in the books of Vishal Ltd.

Q. 4 (B) The summary Balance sheet of Krishna Ltd. as on 31st March 2022 was as under **(07)**

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
<u>Issued Capital</u>		Goodwill	30,000
30,000 Equity shares of Rs. 10 each	3,00,000	Machinery	1,00,000
8% Debentures	1,00,000	Stock-in-trade	60,000
Accrued Interest on Debentures	10,000	Sundry Debtors	90,000
Bank Loan	20,000	Profit and Loss Account	1,60,000
Unsecured Creditors	30,000	Preliminary Expenses	20,000
	4,60,000		4,60,000

The following scheme of reconstruction has been submitted on behalf of all the parties and was duly sanctioned by the court.

1. The Equity share capital was reduced to Rs. 2 per share paid-up. However, face value will remain unchanged.
2. The Debenture holders total claim be reduced by 30% and the remainder to be settled by issue of 9% Debentures of Rs. 100 each.
3. Bank Loan was settled after remission of 20%. The requisite amount was raised by disposing stock of the cost Rs. 20,000.
4. The unsecured creditors forego 50% of their claims and balance to be paid within three years.
5. Machinery was revalued at Rs. 80,000
6. All the fictitious assets and intangible assets to be written off in full.
Prepare Capital Reduction account assuming that the above scheme has been duly implemented.

Q5) A) What is the difference between Internal and External Reconstruction of Companies? (8)

Q5) B) Distinguish between Amalgamation v/s Absorption v/s External Reconstruction of Companies. (7)

OR

Q5) Write Short Notes (Any three) (15)

- a) Tangible and Intangible Fixed Assets.
- b) Sale of Right Entitlement and Purchase of Right Shares.
- c) Methods of calculation of Purchase Consideration
- d) IFRS.
- e) Contingent Liability.

*****

वेळ : २.३० तास

मार्क : ७५

सुचना :

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.
३. उत्तरासाठी टाचण आवश्यक असेल तेथे उत्तराचा भाग मानला जाईल.
४. इंग्रजी भाषेतील प्रश्न प्रमाण मानावेत.

प्र ०१. अ) योग्य पर्याय निवडा (कोणतेही आठ)

(८)

१. कल्पित खात्यातील डेबिट शिल्लक __ खात्यात हस्तांतरित केली जाते.

- अ. अंतर्गत पुनर्रचना
- ब. प्रतिभूती अधिमूल्य
- क. भाग भांडवल
- ड. भांडवल कपात

२. सामान्य समभागावरील लाभांश __ च्या तारखेला जमा होतो.

- अ. देय तारीख
- ब. वर्षाची शेवटची तारीख
- क. घोषणा
- ड. निश्चित तारीख

३. अनैतिक वर्तन कंपनीची __ करू शकते.

- अ. खर्चिक
- ब. मदत
- क. बदनामी
- ड. फायदा

४. नीतिशास्त्र शिक्षण __ अहवाल तपासू शकते.

- अ. अनैतिक
- ब. नीतीपूर्ण
- क. कायदेशीर
- ड. सामाजिक

५. _____ महिन्यांपेक्षा जास्त काळ देय असलेल्या कर्जदारांची रक्कम स्वतंत्रपणे दर्शविली पाहिजे.

- अ. तीन
- ब. पाच
- क. सहा
- ड. दहा

६. भांडवली कपात म्हणजे समभागाचे __ मूल्य कमी करणे.

- अ. अधिकृत भांडवल
- ब. मागणीकृत भांडवल
- ख. मागणी न केलेले भांडवल
- ड. भरना केलेले भांडवल

७. खरेदीच्या वेळी भरलेली दलाली आणि मुद्रांक शुल्क ___ आहे.
अ. मूळ किंमतीमध्ये भर घातली
ब. दुर्लक्ष केले
क. मूळ किंमतीतून वजा केले
ड. लेखापुस्तकांमध्ये नोंद नाही
८. कंपन्यांच्या कारभारांसाठी ठेवलेली स्थावर मालमत्ता ___ म्हणून दर्शविली पाहिजे.
अ. गुंतवणूक
ब. वर्तमान देयता
क. वर्तमान मालमत्ता
ड. निश्चित मालमत्ता
९. निव्वळ मालमत्तेवरील खरेदी परिशीलनाच्या अतिरेकाला ___ असे म्हणतात.
अ. भांडवली राखीव
ब. प्रतिभूती अधिमूल्य
क. फायदा
ड. नावलौकिक
१०. नावलौकिक किंवा भांडवली राखीव रक्कम ___ पद्धतीने लेखाच्या अंतर्गत उद्भवू शकते.
अ. खरेदी
ब. विलीनीकरण
क. स्वारस्य पूर्ण
ड. वरीलपैकी कोणतेही नाही.

प्र. १०. ब) विधाने सत्य किंवा असत्य आहेत हे सांगा (कोणतेही सात)

(७)

१. AS-14 नुसार अमलग्मेशन चे दोन प्रकार आहेत.
२. अमलग्मेशनच्या मर्जर पद्धतीमध्ये दोन्ही कंपन्यांमध्ये १०% इक्विटी समभाग धारण करणारे भागधारक समान आहेत.
३. अमलग्मेशनच्या मर्जर स्वरूपामध्ये पुलिंग ऑफ इंटरेस्ट पद्धत वापरली जाते.
४. जेव्हा कंपनीची आर्थिक स्थिती चांगली असते तेव्हा अंतर्गत पुनर्रचना होते.
५. कंपनी तिच्या आर्टिकल ऑफ असोसिएशनद्वारे अधिकृत असल्याशिवाय तिचे भागभांडवल कमी करू शकत नाही.
६. दीर्घकालीन गुंतवणुकी आर्थिक पत्रकांमध्ये त्याच्या कॉस्ट नि दाखवले जातात.
७. परवाने आणि मताधिकार ही मूर्त स्थिर मालमत्ता आहे.
८. कॅपिटल ऍडव्हान्स हे कॅपिटल वर्क इन प्रोग्रेस या हेड खाली दाखवले जाते.
९. शिल्लक असलेले चेक आणि ड्राफ्ट हे क्याश आणि क्याश एक्झिव्हलेंट या हेड खाली दाखविले जाते.
१०. IFRS लेखा तत्वांमध्ये एकरूपता वाढवते.

प्र. २) वेलफेअर लिमिटेड चे दिनांक ३१ मार्च २०२० रोजीचे तेरीज पत्रक पुढील प्रमाणे (१५)

तेरीज पत्रक ३१ मार्च २०२०

तपशील	रुपये नावे	तपशील	रुपये जमा
मालसाठा मूळ किंमत	२५००००	८५०० समभाग रुपये १०० प्रमाणे पूर्णदत्त	८५००००
स्थिर मालमत्तेचा निव्वळ ब्लॉक	६१५०००	मालसाठ्या साठीचे धनको	१०५५००
ऋणको (असुरक्षित आणि चांगले)	२०००००	सामान्य राखीव निधी	३५०००
रोख शिल्लक	३००००	१०% बँक कर्ज	१७२०००
बँक खात्यातील शिल्लक	२१००००	कर तरतूद	९५००
प्राथमिक खर्च	१२०००	चालू वर्षासाठीचा निव्वळ नफा	१२००००
प्राप्त्य विनिमय पत्र	२५५००	सार्वजनिक ठेवी	५००००
गुंतवणूक (मूळ किंमत)	५००००	नफा तोटा विनियोग खाते आरंभीची शिल्लक	६००००
आगाऊ कर	१००००		
एकूण	१४०२०००	एकूण	१४०२०००

अतिरिक्त माहिती

- 1) एकूण ऋणकोपैकी २५००० रुपये सहा महिन्यांहून अधिक काळ देय असलेले आहे.
- 2) वस्तूंच्या साठ्यावर बँकेचे कर्ज सुरक्षित आहे.
- 3) गुंतवणुकीचे बाजार मूल्य रु. ८५००० दर्शनी मूल्य रु. ४०००० आहे
- 4) वर्षभरात रु. १५००० सामान्य राखीव ठेवीमध्ये हस्तांतरित करा
- 5) कंपनीच्या संचालकाने समभाग भांडवलावर ८% लाभांश जाहीर केला
- 6) बँक बॅलन्स ही बँक ऑफ महाराष्ट्रमधील शिल्लक दर्शवते

किंवा

प्र. २) श्री सिद्धांत याच्याकडे १ एप्रिल २०२१ रोजी रु. १,५०,००० दर्शनी मूल्य असलेले, १० % डिबेंचर्स गुंतवणूक म्हणून आहेत. डिबेंचरची कॉस्ट रु. १,५६,००० आहे. त्याचे व्याज दरवर्षी ३० जून आणि ३१ डिसेंबर रोजी सहामाही मिळते. ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षात खालील व्यवहार झाले. (१५)

०१/०५/२०२१ : रु. ६०,००० चे दर्शनी मूल्य असलेले १०% डिबेंचर्स खरेदी केले. @रु.९८ सह व्याज.
 ०१/०८/२०२१ : रु ७२,००० चे दर्शनी मूल्य असलेले १०% डिबेंचर्स विकले. @ रु.९७ सह व्याज.
 ०१/११/२०२१ : श्री सिद्धांत यांनी रु. ९०,००० दर्शनी मूल्याचे १०% डिबेंचर खरेदी केले. @ रु. १०२
 व्याज सोडून. ०१/०२/२०२२: श्री सिद्धांत यांनी १० % डिबेंचर रु. १०४ ला व्याज सोडून विकले. विकलेल्या
 डिबेंचरचे दर्शनी मूल्य रु. ४८,००० आहे. श्री सिद्धांत यांच्या पुस्तकांमध्ये गुंतवणूक खाते तयार करा (AS-
 13 लागू करा). ३१ मार्च २०२२ रोजी गुंतवणुकीचा बाजारभाव रु.१,८०,४०० आहे.

प्र.३ . सविता लि. आणि कविता लि. यांनी एकत्र येण्यास आणि सरिता लि. नावाची नवीन कंपनी स्थापन
 करण्यास सहमती दर्शविली, जी दोन्ही कंपन्यांची सर्व मालमत्ता आणि दायित्वे ताब्यात घेईल. ३१ मार्च
 २०२२ रोजीच्या सविता लिमिटेड आणि कविता लिमिटेड चे ताळेबंद खालीलप्रमाणे आहेत. (१५)

३१ मार्च २०२२ पर्यंत ताळेबंद

दायित्वे	सविता लि.	कविता लि.	मालमत्ता	सविता लि.	कविता लि.
प्रत्येकी ₹ १० चे सामान्य पूर्णदत्त समभाग	५,००,०००	३,००,०००	यंत्रसामग्री	७,००,०००	६,००,०००
प्रत्येकी ₹ १०० चे ६% अग्रहक्क समभाग, पूर्णदत्त	--	४,००,०००	शिल्लक माल साठा	१,६५,०००	५०,०००
			ऋणको	१,००,०००	४०,०००
नफा आणि तोटा खाते	४,००,०००	--	नफा आणि तोटा खाते	--	१,२०,०००
वैधानिक राखीव निधी	१५,०००	--	बँक शिल्लक	३५,०००	६०,०००
प्रत्येकी ₹ १०० चे ९% कर्जरोखे	--	१,००,०००			
धनको	८५,०००	७०,०००			
एकूण	३०,००,०००	८,७०,०००	एकूण	३०,००,०००	८,७०,०००

एकत्रीकरणाच्या अटी:

अ) सविता लिमिटेडच्या बाबतीत:

मालमत्ता आणि दायित्वे पुस्तकी मूल्यांवर घेतली जातील. सविता लि.मधील प्रत्येक ५ सामान्य
 समभागसाठी, सरिता लि.मधील प्रत्येकी ₹ १० चे ६ सामान्य समभाग १०% अधिमूल्यावर जारी केले
 जातील.

ब) कविता लिमिटेडच्या बाबतीत:

१. कविता लि.च्या ६% अग्रहक्क भागधारकांना कविता लि.मधील प्रत्येक ५, ६% अग्रहक्क समभागांसाठी
 सरिता लिमिटेडमध्ये प्रत्येकी ₹ १०० चे ४, ७ % अग्रहक्क समभाग वाटप केले जातील.

२. ९ % कर्जरोखे धारकांना सरिता लिमिटेड मध्ये प्रत्येकी ₹ १०० चे १०% कर्जरोखे समान प्रमाणात जारी
 केले जातील.

3. सयंत्र आणि यंत्रसामग्री आणि शिल्लक माल साठा १०% ने वाढवला जाईल.
4. सरिता लि. मधील प्रत्येकी ₹ १० चे सामान्य समभाग जारी करून खरेदीच्या मोबदल्याची शिल्लक दिली जाईल.
5. कविता लिमिटेडच्या विविध कर्जदारांमध्ये सविता लिमिटेडच्या देय ₹ ६,००० चा समावेश आहे. तुम्ही पुढील गोष्टी करा:

अ) खरेदी मोबदल्याची गणना करा.

ब) सरिता लिमिटेडच्या पुस्तकांमध्ये रोजकिर्दीच्या आवश्यक नोंदी करा.
किंवा

प्र ३) अ) १ एप्रिल २०२१ रोजी श्रीमती सोनालीकडे जान्हवी लि. चे रु. १०० दर्शनी मूल्य असलेले १,००० समभाग आहेत. त्याची किंमत रु.१६,००० आहे. १५ जुलै २०२१ रोजी त्याने त्याच कंपनीचे आणखी ४०० समभाग रु. ८,००० किंमतीने खरेदी केले. ३१ जुलै २०२१ रोजी त्याने आणखी ६०० शेअर्स रु. २० प्रति समभाग किंमतीने खरेदी केले. १० ऑगस्ट २०२१ रोजी जान्हवी लि; ने प्रत्येक दोन समभागांमागे एक बोनस समभागाच्या प्रमाणात समभागधारकांना बोनस समभागाची घोषणा केली यासाठी ५ ऑगस्ट २०२१ रोजी धारण केलेले समभाग विचारात घेतले. ३१ ऑगस्ट २०२१ रोजी जान्हवी लि; लाभांश @ रु. ५ प्रति शेअर घोषित केला. हा लाभांश ३१ मार्च २०२१ रोजी संपणाऱ्या वर्षासाठी आहे. (०८)
३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी श्रीमती सोनालीच्या पुस्तकांमध्ये गुंतवणूक खाते तयार करा.

प्र. ३ (ब) राम लि.चा सारांश ३१ मार्च २०२१ रोजीचा ताळेबंद खालीलप्रमाणे होता (०७)

दायित्वे	रु.	मालमत्ता	रु.
अधिकृत भांडवल		स्थावर मालमत्ता (मूळ किंमत)	७,१५,०००
प्रत्येकी १०० रुपयांचे ५ हजार समभाग	५,००,०००	व्यापारातील साठा	४०,०००
जारी केलेले भांडवल		कर्जदार (ऋणको)	१५,०००
प्रत्येकी १०० रुपयांचे ४००० समभाग	४,००,०००	गुंतवणूक	८,५००
कर्ज रोखे	६,९०,०००	बँकेत रोख रक्कम	६,५००
असुरक्षित लेनदार (धनको)	२,३०,०००	नफा आणि तोटा खातं	५,३५,०००
	१३,२०,०००		१३,२०,०००

पुनर्बांधणीच्या पुढील योजनेवर सर्व संबंधीत पक्षांनी सहमती दर्शविली आहे आणि न्यायालयाने त्यास मान्यता दिली आहे.

१. सामान्य भागधारकांनी त्यांचे दावे प्रति समभाग ९५ रुपयांनी कमी केले आहेत.
२. कर्ज रोखे धारकांनी आपला दावा ५०% ने कमी करण्यास सहमती दर्शविली आहे, या अटीवर की उर्वरित भाग प्रत्येकी १०० रुपयांच्या ८% पसंतीच्या समभागांच्याद्वारे निकाली काढला जाईल.
३. असुरक्षित लेनदार (धनको) समान रकमेच्या सामान्य समभागांच्या बदल्यात त्यांच्या थकबाकीच्या २०% भाग सोडण्यास तयार आहेत.
४. मालमत्ता खालीलप्रमाणे कमी करावयाची आहे.

स्थावर मालमत्ता..... ६,००,००० रु.

व्यापारातील साठा..... २५,००० रु.

कर्जदार..... १,००,००० रु.

गुंतवणूक..... ३,५०० रु.

वरील योजना योग्य प्रकारे अंमलात आणली गेली आहे असे गृहीत धरून पुस्तकात नोंदी लेखांकित करा.

प्र ४) एफबी लिमिटेडचे ३१ मार्च २०२० चे तेरीज पत्रक

१५

नावे	रु	जमा	रु
स्थिर मालमत्ता मूळ किंमत	३६०००००	४०००० समभाग रुपये शंभर प्रत्येकी (जारी केलेले व बोलावलेले)	४००००००
एसबीआयच्या म्युच्युअल फंड मधील गुंतवणूक	५०००००	आयडीबीआय बँकेकडून कर्ज	५०००००
माल साठा ३१ मार्च २०२०			
कच्चा माल ८००००		नफा तोटा खाते	१२००००
अर्ध पक्का माल १०००००			
तयार माल साठा ५००००	२३००००	सामान्य निधी	८००००
ऋणको	८४०००	धनको	५००००
प्राप्त विपत्र	५८६००	देय विपत्र	२१०००
रोख शिल्लक	३००००	करा साठी तरतूद	३२०००
बँक शिल्लक	३५०००	ग्राहक अग्रिम	२००००
बँक ड्राफ्ट	११४००	कर्मचारी कल्याण निधीची तरतूद	५००००
अग्रिम कर	२४०००	घसारा तरतुदी	३०००००
पेटंट	२०००००		
थकित कॉल	४०००००		
एकूण	५१७३०००	एकूण	५१७३०००

अतिरिक्त माहिती

१. गुंतवणुकीचे दर्शनी मूल्य रुपये ४,९०,००० आणि त्याचे बाजार मूल्य रुपये ५,५०,००० होते.
२. कंपनीचे अधिकृत भाग भांडवल प्रत्येकी १०० रुपयांच्या ८०००० शेअर्समध्ये विभागले गेले आहे
३. IDBI कडून घेतलेले कर्ज ते कंपनीच्या स्थिर मालमत्तेवर सुरक्षित आहे
४. प्राप्त करण्यायोग्य बिलांमध्ये अप्रमाणित बिल रु ३६०० समाविष्ट आहे.
५. बँक शिल्लक सिंडिकेट बँकेकडे शिल्लक दर्शवते.

तेरीज पत्रक व अतिरिक्त माहितीच्या आधारे कंपनी कायद्याच्या परिशिष्ट ३ नुसार ३१ मार्च २०२० रोजीचा ताळेबंद तयार करा

किंवा

प्र. ४ अ) विकास लि.चा ताळेबंद खालीलप्रमाणे आहे.

[०८]

३१ मार्च २०२२ रोजीचा ताळेबंद

दायित्वे	₹	मालमत्ता	₹
जारी आणि पूर्णदत्त - सामान्य भाग भांडवल	४,००,०००	अमूर्त मालमत्ता	७०,०००
वैधानिक राखीव निधी (आणखी ३ वर्षे राखले जातील)	२५,०००	स्थिर मालमत्ता	४,५०,०००
कर्जरोखे	१,५०,०००	अस्थिर मालमत्ता	८०,०००
धनको	७५,०००	नफा आणि तोटा खाते	५०,०००
एकूण	६,५०,०००	एकूण	६,५०,०००

विशाल लि. ने खालील अटींवर विकास लि. ला सामावून घेण्याचे मान्य केले:

१. विशाल लि.ने सर्व मालमत्ता आणि दायित्वे ताब्यात घेण्याचे मान्य केले.
२. विकास लिमिटेडच्या स्थिर मालमत्तेमध्ये ₹ २५,००० ने वाढ झाली आहे.
३. २५% खरेदी मोबदला रोखीने द्यावी लागेल आणि शिल्लक रक्कम बाजारभावानुसार जारी केलेल्या समभागामध्ये द्यावी लागेल.
४. विसर्जन खर्चाची रक्कम ₹ ३०,००० विकास लि.ने देण्याचे मान्य केले.
५. विशाल लि.च्या प्रत्येकी ₹ १० च्या समभागचे बाजार मूल्य ₹ १२ प्रति समभाग आहे.
६. विकास लि.चे कर्जरोखे रक्कम अदा केली आहे.
७. एकत्रीकरण खरेदीचे स्वरूप आहे.

तुम्ही पुढील गोष्टी करा:

- अ) खरेदी मोबदल्याची गणना करा.
- ब) विशाल लिमिटेडच्या पुस्तकांमध्ये रोजकिर्दीच्या आरंभीच्या नोंदी करा.

प्र. ४ (ब) कृष्णा लि.चा सारांश ३१ मार्च २०२२ रोजीचा सारांश ताळेबंद खालीलप्रमाणे होता (०८)

दायित्वे	रु.	मालमत्ता	रु.
जारी केलेले भांडवल		नावलौकिक	30,000
प्रत्येकी १० रुपयांचे ३० हजार सामान्य समभाग	३,००,०००	यंत्रसामग्री	१,००,०००
८% कर्ज रोखे	१,००,०००	व्यापारातील साठा	६०,०००
कर्ज रोखेवर जमा झालेले व्याज	१०,०००	कर्जदार (ऋणको)	९०,०००
बँक कर्ज	२०,०००	नफा आणि तोटा खातं	१,६०,०००
असुरक्षित लेनदार (धनको)	३०,०००	प्राथमिक खर्च	२०,०००
	४,६०,०००		४,६०,०००

पुनर्बांधणीची पुढील योजना सर्व पक्षांच्या वतीने सादर करण्यात आली असून ती न्यायालयाने रीतसर मंजूर केली आहे.

- सामान्य भागभांडवल कमी करून रु. २ प्रति समभाग भरना केलेले. तथापि, दर्शनी मूल्य अपरिवर्तनीय राहिल.
- कर्ज रोखे धारकांचा एकूण दावा ३०% ने कमी केला जाईल आणि उर्वरित १०० रुपयांच्या ९ % कर्ज रोखे जारी करून निकाली काढला जाईल.
- २०% च्या माफीनंतर बँक कर्जाचा निपटारा करण्यात आला. २०,००० रुपये किंमतीच्या साठ्याची विल्हेवाट लावून आवश्यक रक्कम उभी केली गेली.
- असुरक्षित लेनदारांनी त्यांच्या दाव्याच्या ५०% रक्कम सोडली आहे आणि शिल्लक तीन वर्षांच्या आत भरण्याची मुदत सोडली आहे.
- यंत्रसामग्रीचे पुनर्मूल्यांकन ८०,००० रु. झाले.
- सर्व काल्पनिक मालमत्ता आणि अमूर्त मालमत्ता पूर्ण काढून टाकायच्या आहेत. वरील योजना योग्य प्रकारे अंमलात आणली गेली आहे असे गृहीत धरून भांडवल कपात खात्यामध्ये नोंदी करा.

प्र ०५. अ) कंपन्यांच्या अंतर्गत आणि बाह्य पुनर्रचनामध्ये काय फरक आहे ?

(८)

प्र ०५. ब) एकत्रीकरण, अवशोषण आणि बाह्य पुनर्रचना दरम्यान फरक स्पष्ट करा ?

(७)

किंवा

प्र ०५. टिपा लिहा (कोणतेही तीन)

(१५)

- मूर्त आणि अमूर्त स्थिर मालमत्ता
- हक्कदारी विक्री आणि हक्क भाग खरेदी
- खरेदी किंमतीची गणनेची पद्धती
- आंतरराष्ट्रीय आर्थिक अहवाल मानके (IFRS)
- आकस्मिक देयता.

*****